

Reportaj (tardiv) din mijlocul Revoluției izbucnite pentru un minus la ouă. De Crăciun (II)

(urmare din numărul trecut)

O cafea (din rezerva strategică a mamei), în așteptarea revoluției

Cobor din Trabant și mă îndrept spre stația de autobuz. De la Petroșani la Petrila sunt doar 3 km. Ajung acasă, la mama, pe la 10. Se bucură că mă vede așa, pe neașteptate, și mă îmbie cu o cafea. „Mai am eu ceva, pusă deoparte, de pe când trăia Moșu”. De când avea nepoți, mama îl alinta pe Tata zicându-i Moșu. Era o formă afectuoasă de a-l numi pe Tata, conform poreclei pe care i-o dăduse nepoata mea, Anca. Mama devenise, botezată tot de Anca, Babane. (Mai târziu, când ne călcase pragul un oaspete turc, respectivul s-a mirat foarte tare că bunicilor, și poporul turc și cel român le zic la fel. Anca îmbogățise fondul comun al limbilor noastre la fel ca Monsieur Jourdain. Fără să știe...) Stăm și savurăm, pe îndelete, cafeaua turcească. Apoi mama se scuza că are ceva treabă, în curte, cu orătăniile. (Buna noastră mamă avea obiceiul că nu arunca nimic. Clasa ziarele și revistele la care era abonată pe ani și pe decenii. La fel a procedat și cu manualele și cu caietele noastre. Cobora, periodic, la pivniță, și arhiva toate lucrurile legate, într-un fel sau altul, de familia noastră.) Acum, a revenit în casă după ce îndestulase găinile și rațele din curte. Jos, s-a întâlnit cu vecina noastră, o ungueroaică foarte grasă și foarte cumsecade.

- Ați dat drumul la televizor d-na Barbu?

- Acum? se miră foarte tare mama. La ora asta?

Era chiar în mijlocul zilei iar la noi, la români, emisiunile începeau la ora 20 și sfârșeau, inevitabil, la ora 22 fix. Doar dacă era vreun congres se mai schimba ora închiderii..

- Dă drumul la televizor, îmi spune mama cu jumătate de glas. Vecina spune că ar fi program..

Mă uit la ea cu neîncredere și apăs pe buton. Dinescu și Caramitru începuseră Revoluția română în direct. „Dictatorul a fugit! Dumnezeu și-a întors fața spre români!” Ne îmbrățișăm, o iau pe mama în brațe și o ridic sus, până-n tavan, de bucurie. Ochii ne sunt plini de lacrimi. „Doamne, de-ar fi trăit și Moșu, să se fi bucurat și el...” Cât a trăit, Tata fusesse contabil și venea acasă, în mod tradițional, foarte târziu. Când l-au transferat, în interesul serviciului, de la mină la consiliul local al sindicatelor erau trei contabili. Apoi au rămas doi pentru că s-a considerat că era mare nevoie de un portar. În cele din urmă, tata a rămas singur, celălalt post a fost transformat pentru a face loc încă unui activist. Seara, când ajungea acasă, sfârșit de oboseală, dădea drumul la radio și asculta până noaptea târziu „Europa liberă”. Aveam un radio vechi, sovietic, marca „Latvia”. Postul se auzea când mai bine, când mai rău. Când nu se mai înțelegea nimic, tata adormea. Noi ne sculam ușor din pat, așa ca să nu-l trezim, și stingeam radioul. Tata tresărea instantaneu și ne certa: „De ce l-ați oprit? Știi că auzeam tot...!”

- Bine, mă, tată, dar adormiseși...Iar noi nu puteam dormi de bruij.

- Vi se pare. Ascultam tot timpul. Dă-i drumul...

Chiar totul e de vânzare? Inclusiv...

Aprindeam, resemnați, radioul și încercam să fixăm postul cât mai bine. Tata mai asculta puțin și adormea din nou. Înainte de culcare ne avertiza ca nu cumva, în caz că Noel Bernard, directorul postului nostru de radio, ar anunța ceva

important, să nu-l trezim imediat... Din acest motiv, tata a avut, aproape mereu, un somn liniștit. (El s-a prăpădit pe 27 februarie 1988, la puțin timp după ce împlinise 69 de ani. Plecase dimineața să ofere câteva măștișoare doamnelor cu care făcea, împreună, contabilitatea unor sindicate mai mici. N-a mai apucat să ajungă la ele din cauza unui infarct, întâmplat peste drum de casă.)

Nu trece mult și apare, venind de la mină, și fratele meu, Ion. Vine într-un suflet însoțit de doctorul întreprinderii și cu o sticlă de țuică, goală pe jumătate. Ne îmbrățișăm și urmărim, evenimentele de la televizor. Între timp, doctorul se îmbătase și trecuse la efuziuni repetate cu televizorul. De fiecare dată când revoluționarii mai anunțau o veste bună - în sensul că mai făcuseră un pas pentru a-l prinde viu, pe Ceaușescu - doctorul săruta ecranul. La un moment dat scenele se repetau atât de des încât deveniseră de-a dreptul enervante pentru ceilalți care nu-și puteau dezlipi privirea de pe ecran. Îi spunem acest lucru de la obraz. Omul se supără și, după o vreme, se hotărăște să plece acasă. (Peste câteva luni a părăsit și țara și se stabilește definitiv în Germania. Nevasta și copilul îi rămân în țară. Revine, periodic, de sărbători. Ne vizitează de fiecare dată. Odată a venit și la galeria noastră de artă post-revoluționară. Atunci s-a oprit îndelung în fața unui desen făcut de o artistă italiană. (Un domn pleacă la drum încărcat de geamantane grele. Este o imagine surprinsă din spate. Urmele pașilor săi sunt în formă de inimă.) Doctorul îl privește cu atenție, vede toată expoziția și iar se întoarce, ca atras de un magnet, la desenul Assuntei Totti-Burati. „E de vânzare?”, ne întrebă el într-un târziu.

Promițând o discotecă non stop. Culturistul Nema vrea să devină primul primar democrat al Petrilei

Afară se înserase. Revoluționarii au plecat să schimbe conducerile locale. În orașul nostru, cel mai hotărât s-a dovedit a fi fost d. Nema. Nimeni nu mai știa cum îl cheama cu adevărat. E culturist, înalt, cu pieptul mereu bombat și e îmbrăcat ca orice rocker din Occident care se respectă.. Toată puștimea din oraș știa că idealul declarat al dlui Nema era să care sculele formației Led Zeppelin. Din acest motiv a născut o cruntă invidie între cei care nu-și fixaseră un ideal atât de înalt. La Revoluție, d. Nema a devenit mult mai pragmatic și a anunțat că vrea să devină primar. „Dacă o să mă alegeți pe mine, atunci o să vă dau discoteci zi și noapte!” Programul lui a părut oamenilor a fi destul de subțire drept pentru care a și fost contestat imediat. Un alt grup de revoluționari petrileni a plecat la mină și a pus pe fugă directorul. Aveau și ei motivele lor. Lumea zicea că femeile din oraș sunt tinere și frumoase pentru că se tratează cu bujorul de munte. Bujorel era chiar directorul minei și organiza, periodic, chefuri la cabana minei de la Lunca Florii. Acolo a săpat cu minerii o galerie a cărei menire nu era să ajungă la cărbune ci la o temperatură adecvată vinurilor păstrate pentru ocaziile festive. La Revoluție, Bujorel a luat-o peste văi și dealuri fugind din calea mulțimii dezlănțuite. După câteva săptămâni a ajuns, pe căi numai de el știute, primul prefect al județului nostru liber de comunism. Presa a scris mult și cu folos pentru că omul nu a rezistat foarte mult în funcție. A revenit acasă și a deschis un magazin de lacuri și vopsele. Fostul prim secretar a stat ascuns o vreme, alături de orătăniile sale din gospodărie, dar când și-a dat seama că nu s-a schimbat mare

lucru s-a prezentat, ca democrat, la primele alegeri libere. De atunci, a câștigat, detașat, la fiecare patru ani, reprezentând de fiecare dată, un alt partid. Nu zicea, oare, Marx că omul e cel mai prețios capital?

La Petroșani, salvarea fostei puteri vine de la containerul de gunoi. Voma era ocupată...

La Petroșani, când a izbucnit Revoluția la radio și televizor, tovarășul prim secretar se afla în audiență. El îi asculta, odată pe săptămână, pe oamenii muncii care îi relatau, mereu, aceleași probleme care îi săcâiau de ani de zile: lipsa apei (și rece și caldă), insuficiența buteliilor, frigul din apartamente, rațiile puține la alimente etc. Când au intrat revoluționarii, tovarășul prim se făcuse (și mai) negru. Besiga era un brunet suplu căruia îi plăcea foarte tare, la audiențe, să poarte helânci albe. Acolo nu era obligat să vină în costum și cravată. Un șofer de pe basculă, intrat intempestiv în sala unde se țineau audiențele, tocmai se pregătea să-i ardă o palmă muncitorească tovarășului prim. Noroc cu activistul Cărvăț că s-a interpus între cei doi și, brusc, obrazul îi devenise roșu ca para focului. Tovarășul C. tocmai terminase academia „Ștefan Gheorghiu” și peste tot spunea cât de greu i-a fost lui la școala aia de partid. Pornise în viață ca lăcătuș de la mină iar acum era extrem mândru de realizarea lui intelectuală. Tatălui său îi spusese că a absolvit cea mai înaltă școală din țară: școala pe care au absolvit toți primii secretari de comune, orașe și municipii din România. De aceea nu a pregetat, nici un moment, să-l apere pe tovarășul prim. El îl trimisese la școală. (Ulterior el a pus bazele PSM-ului local - cu ajutorul căreia a ajuns în parlament și Adrian Păunescu - iar în zilele noastre e pensionar minier și șeful unei filiale a pescarilor amatori din Petroșani.)

În busculada care s-a produs, tovarășul prim reușește să se strecoare până la ușa din spate și părăsește sediul la bordul unei mașini cu care se căra gunoiul în oraș. Voma era ocupată așa că a apelat la un container. Cel care l-a luat la bord a fost un ex coleg de școală primară. „Mă, tu cu mine ai fost domn. Știu câți au vrut să mă schimbe și tu mi-ai ținut spatele. Așa că, hai sus!” Tovarășul prim a părăsit orașul pe ușa din dos. A ajuns, după câteva săptămâni, primitiv - distribuitor la o întreprindere de materiale de construcții din județ. Gurile rele spun că asta a făcut și când a fost prim secretar. Numai că atunci îl ajuta și nevasta. Ea primea iar el redistribuia case, bonuri de benzină, televizoare, wiskey-uri, cafea și, desigur, morală proletară. La tot municipiul...

Un inspector financiar demontează teoria circarului Boiță

Primul revoluționar care ar fi aruncat tabloul lui Ceaușescu pe fereastră a fost, dacă ar fi să-l credem pe d. Boiță, chiar el personal. Tot el ar fi anunțat mulțimea că „Ceaușescu a fugit!” D. Ionuț, fost inspector financiar la primărie, a contestat spusele dlui Boiță din motive logice. „Mă, ăla nu avea cum să arunce tabloul de pe balcon pentru că balconul era chiar deasupra ușii de la intrarea în sediu. Iar la ora când a fugit Ceaușescu acolo era o mare de oameni care voia să intre înăuntru. Doar nu le-o fi dat oamenilor cu tabloul lui Ceaușescu în cap. Excluz! Eu, cu unul de la Spital, am luat tabloul și i-am dat foc! Așa să știi!”